

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jtem co[n]tra impediētes ecclesiasticoru[m] iudicu[m] iurisdictione[m] et
executionem sententiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

consuetudine contraria quā corruptela
 n̄ putamus et penitus reprobamus. So
 li tñ nobiles excipiant qui ad n̄raz sy
 nodū noscunt specialiter pertinere. Si q̄
 vero laicorū q̄ hoc venire presumpser
 rint. et in hoc mādato ip̄i p̄lati sine or
 dinarij nō obedierint sn̄az excoicari
 onis quā in his scriptis in ip̄os ferim⁹
 ip̄o facto vel occasione incurrat et excoi
 municati singulis diebus dñicis et festi
 nis p̄ plebanos corū et alios put hoc p̄
 lato ip̄i expedire videbit vsq̄ ad satisf
 actionē cō dignā publice nūciantur. Si
 vero multitudo prochie fuerit in causa
 seu in culpa. locus ille in quo synodus
 vel iura synodalia impediri cōtingit sic
 ip̄o facto ecclesiastico suppositus. inter
 dicto qd̄ nō relaxetur nisi de hoc iustitia
 rum fuerit cōpetenter. Nobilibus ne
 h̄mōi synodos vel iura synodalia impe
 dian sub pena excoicariōis late sentē
 tie firmiter prohibemus.

Et p̄lati iurisdictione sua libere utant
 in terminis eorū iurisdictioni subiectis.

Item ne delicta seu cōmissa subditorū
 maneant impunita. et ex hoc tribuat au
 dacta delinquendi. Statuimus vt p̄re
 lati in terminis eorū iurisdictioni subiecti.
 sua iurisdictione libere utantur tam in
 correctione q̄ in iudicio et si aduersari
 one ac alijs que ad hoc videbuntur ex
 pedire. nec in his alter ab altero impedi
 tur sed iunctur. Et si aliquē sententia a
 prelato in suū subditū p̄pter ip̄ius ex
 cessus prolate fuerint ille sine ab his p̄
 latis inuolabiliter vsq̄ ad satisfactio
 nem cō dignā obseruent et etiā executi
 onis si opus fuerit demandentur.

Et iudices ecclesiastici fraudem in
 iudicijs suis nō committant.

Item statuimus vt iudices ecclesiastici
 in iudicijs sine causis officij suū solū de
 um et iusticiam p̄re oculis habentes si

deliter exequatur. Et si scienter p̄ gra
 tiaz vel per sordes aliquā partū in cau
 ijs contra iusticiā leserint p̄ct̄ penas a
 iure statutas quibus subiacēt ip̄o facto
 incurrat sn̄az excoicariōis a nobis la
 tam in his scriptis et nihilominus p̄ su
 periorē q̄ eos si opus fuerit ad graui
 ra procedatur.

Ne iudices ecclesiastici se de causis
 ad forū seculare spectantib⁹ introrūtrāt.

Item statuim⁹ vt de causis ad
 forū seculare spectantib⁹. iudices
 ecclesiastici se nullatenus intro
 mittant. sed q̄ cito inter litigantes de
 hoc exceptū fuerit corā ip̄is iudicibus
 ecclesiasticis. et ostēsum sicut de iure fu
 erit faciendū causam ad iudicem secular
 rem remittere nō postponāt.

Contra impediētes ecclesiasticorū
 iudicium iurisdictionem et executionē
 sententiarū.

Item ne iurisdictionē iudicij ecclesiast
 icorū sine ordinarij fuerit sine delegati a
 secularibus iudicibus vel personis imp
 pedi. et ex hoc sicut a plurib⁹ intent
 tur dissolui p̄tingat neruū seculare
 discipline. Statuim⁹ vt null⁹ seculariū
 sine nobilis fuerit aut qualiscūq̄ eccles
 iasticorū iudicij iurisdictionē intractat
 ionibus monitionib⁹ denūciatōib⁹ ex
 ecutōib⁹ ac alijs modis qd̄ iurisdictionē
 ecclesiastica exerceatur p̄ se vel p̄ aliū im
 pediat aliquatenus vel retardet. et qui
 cōtra hoc ausu temerario venire p̄sūp
 serit et monitus ab ordinario vel dele
 gato infra septē dies a tpe monitionis
 si dē nō desisterit oino nec reuocauerit
 siquid in p̄iudiciū p̄missorū arcentur
 uerit sententiā excoicariōis quā in his
 scriptis ferimus in h̄mōi p̄sūp̄torū
 icurrat ip̄o facto quā excoicariōis si p̄
 quinquē diebus cōtinuaciter sustinuerit

Statuta Engilberti ix.

extunc si nobilis aut dominus est terra ipsius et districtus si quem habet sit ipso facto ecclesiastico suppositus interdicto. Et nihilominus in loco ubi facies impedimentum predictum vel procurans domicilium habuerit cessetur a diuinis quousque impedimentum sit reuocatum et alias legitime satisfactum.

Extra eos qui clericos non sine violenta manu iniectione capiunt et detinent

Item quia in tantam vesantiam plerumque prorumpit quorundam peruersitas peruersorum. ut ausu sacrilego clericos et ecclesiasticas personas non sine violenta manu iniectione detrahant capere et captiuos detinere exhorribiliter non formidant. Statuimus ut clericorum captiuatores quicumque fuerint aut cuiuscumque dignitatis aut conditionis cum omnibus consiliis auxiliium opem vel opaz adhibentibus per omnes ecclesiasticas conuentuales prochieales et capellanas ciuitatis et diocesis colonie cum ipso facto excommunicatione canonis sint ligati excommunicatione notari. si eorum nomina sciri poterint. Alioquin in genere publice nuncientur donec captiuus sit liberatus et de forefacto fuerit lesio nobis et ecclesie satisfactum. Et si infra octo dies post huiusmodi denunciationem captiuus non fuerit liberatus. extunc eidem captiuatores cum adhibentibus consiliis auxiliium opem vel opaz ut predictum est notari. quorum nomina sciri poterint. alioquin in genere singulis diebus dominicis et festiuis campanis pulsatis et candelis extinctis per easdem ecclesias et capellas excommunicati solentur et publice nuncientur. Idemque obseruetur si captiuo liberato non fuerit lesio nobis et ecclesie infra menses satisfactum. Et nihilominus euentur donec per auctoritatem apostolicam absoluantur.

Processus cause contra eosdem.

Item statuimus quod in omni loco videlicet ciuitate opido castro seu munitide vel villa vel alio quocumque nomine vocetur ubi clericus captiuus fuerit adductus receptus vel detentus eodem die cum ibi deductus receptus vel detentus fuerit. et quam diu ibidem extiterit cessetur penitus a diuinis. et sit ipse locus ipso facto ecclesiastico suppositus interdicto. Et si per triduum ibidem manserit captiuus nec fuerit liberatus. locus ipse quantum postmodum captiuus de eodem fuerit deductus nihilominus maneat interdictus. donec captiuus liberetur et modo premisso fuerit satisfactum. Et sic tam nobiles quam magnates et etiam populares cum plebe contra malefactores et sacrilegos huiusmodi ex diuinorum carentia prouocari consurgant ad liberationem illius qui ausu sacrilego captiuus detinetur auxilium prestaturi.

Ad idem.

Item si propter captiuitatem et detentionem clerici captiuus locus ubi detinetur. vel ubi captiuus habet domicilium per mensem unum manserit interdictus. ita quod clericus liberatus non fuerit nec alias satisfactum. extunc interdictum ipsum ad totum decanatum in quo ille locus persistit extendatur et sit ipse decanatus totus interdictus.

Ad idem.

Item si huiusmodi interdicto durante per quem denique clericus captiuus non fuerit liberatus. extunc si nobilis fuerit vel potes vel alius quicumque huiusmodi terram iurisdictionem vel districtum qui clericorum captiuauit vel detinet terra et districtus eius ubi eumque fuerit ecclesiastico subiaceant interdicto. Et idem interdictum easdemque penas obseruet. Si dominus aut nobilis vel alius quicumque in cuius districtu vel iurisdictione captiuus vel detinens clericum

B. iii.